

Beslut

**efter planerad kvalitetsgranskning av anpassad
grundskola vid Ekholmsskolan
i Linköpings kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av Ekholmsskolan anpassad skola avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fem områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av huvudmannen. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Ekholmsskolan anpassad skola i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling och skapar en ändamålsenlig organisation, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver se till att all personal får den kompetensutveckling de behöver för att kunna ge alla elever ett anpassat stöd.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att utvecklas så långt som möjligt, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärare i samtliga ämnen och ämnesområden behöver, under ledning av rektorn, utforma undervisningen så att den ligger på en för eleverna anpassad och lämplig nivå som möjliggör för eleverna att utvecklas så långt som möjligt.

Social gemenskap, aktivt deltagande och trygghet

Skolan arbetar i flera delar för att eleverna ska delta i samhällslivet och uppleva trygghet, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver tillsammans med personalen utforma verksamheten så att eleverna får möjlighet till social gemenskap utanför den egna undervisningsgruppen.

Bedömning och betyg

Skolan bedriver i flera delar ett kontinuerligt bedömningsarbete i syfte att stärka elevernas kunskapsutveckling och höja lärarnas bedömarkompetens.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver skapa förutsättningar för att samtliga lärare ska kunna delta i kollegial samverkan kring de olika delarna i bedömningsarbetet.

Huvudmannens styrning och stöd

Huvudmannen stödjer i flera delar skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Huvudmannen behöver utveckla sitt arbete med att följa upp elevernas kunskapsutveckling på aggregerad nivå samt skolenhetens förutsättningar att bedriva utbildningen för att få ett bredare underlag för beslut om vilka insatser huvudmannen behöver genomföra och vilket stöd som rektorn behöver.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **23 januari 2026** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 1) användas. Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se eller per post till, Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2024:7546) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 4, 5, 9–10 §§, 2 kap. 9–10 och 34 §§, 4 kap. 4–7 §§ och 11 kap. 2, 5, 6, 8, 13 §§ skollagen (2010:800).

Läroplan för anpassade grundskolan (Lgra22), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.4 Skola och hem, 2.6 Skolan och omvärlden och 2.8 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling och skapar en ändamålsenlig organisation.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare och elevhälsa samt inkommen dokumentation.

Uppföljning, analys och förbättringsåtgärder

Rektorn gör en bred uppföljning av olika aspekter av utbildningen, men saknar en systematisk dokumentation av elevernas progression i ämnen och ämnesområden. Rektorn följer upp elevernas kunskapsresultat i form av betyg och omdömen, men det finns i nuläget ingen dokumentation eller statistik som möjliggör en sammantagen bild av elevernas progression inom varje ämne och ämnesområde. Rektorn får dock en generell överblick över elevernas progression genom lärarnas prognoser av hur långt eleverna kan nå framåt, och genom att delta på klassuppföljningar tillsammans med elevhälsan. Rektorn följer vidare återkommande upp elevernas trygghet genom bland annat elevanpassade enkäter.

Undervisningens kvalitet och förutsättningar följs upp med viss systematik genom lektionsbesök, via elevenkäter och i medarbetarsamtal.

Rektorn gör bedömningar av vilka styrkor och utvecklingsbehov som finns i verksamheten samt genomför nödvändiga förbättringsåtgärder och fördelar resurser utifrån detta. Analys av verksamheten sker bland annat vid tre återkommande analystillfällen per läsår tillsammans med lärare, rektor och representanter för huvudmannen, med fokus på hur undervisningen ska utvecklas för att eleverna ska nå längre i sin kunskapsutveckling. Rektorn fångar upp behov i verksamheten genom skolans utvecklingsgrupp, som fattar beslut om utvecklingsåtgärder. Bland annat har rektorn konstaterat att eleverna har högre resultat i praktisk-estetiska ämnen än i övriga ämnen och har dragit slutsatsen att det beror

på att eleverna har lättare att lära sig i konkret och praktisk undervisning. På grund av detta har lärarna börjat arbeta med att relatera undervisningen till praktiskt material samt resonera om bilder som knyter an till elevernas vardag. Vidare har rektorn utifrån elevenkäter, lärarnas individuella utvärderingar och elevhälsans observationer identifierat att det behövs en tydligare struktur i undervisningen. Rektorn och personalen har tagit fram en gemensam grund för lektionsstrukturen som innebär ett arbete med startbilder samt ett besvarande av frågorna "vad", "hur" och varför. Denna struktur tillämpas dock ännu inte konsekvent av alla lärare. Vidare har rektorn tillsammans med lärare och elevassistenterna identifierat att elevernas kunskaper behöver uppmärksammas även i situationer utanför klassrummet, varför elevassistenterna har fått i uppdrag att arbeta med detta. Rektorn fördelar resurser så som elevassistenter i samarbete med elevhälsan bland annat i samband med att eleverna ska börja årskurs 7.

Ledning och organisation

Rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet med det tydliga syftet att lärmiljön ska vara tillgänglig. Rektorn har med stöd av elevhälsan god kunskap om hur lärmiljön behöver anpassas, både fysiskt och pedagogiskt, för att möta elevernas behov. Den samlade informationen utgör grund för nödvändiga anpassningar av lärmiljön.

Undervisningslokalerna är fördelade, möblerade och utrustade utifrån olika elevgruppers behov, och kommunikationsutrustning finns för eleverna. Rektorn diskuterar också med elevhälsan och lärarna hur eleverna ska organiseras klassvis och vad gäller undervisningsform utifrån ålder, elevernas sociala förutsättningar och skillnader i kunskapsnivå utifrån bland annat överlämning från årskurs 6.

Rektorn organiserar i huvudsak utbildningen så att den möjliggör flexibla lösningar för elever att läsa en kombination av ämnen och ämnesområden samt ämnen enligt grundskolans kursplaner. Även om de flesta elever läser antingen ämnen eller ämnesområden finns det elever som läser en kombination av ämnen och ämnesområden i samma klass som de har sin reguljära undervisning vid. Det finns även möjlighet för eleverna att läsa ämnen enligt grundskolans läroplan, men samverkan med den närliggande grundskolan har vissa begränsningar.

Rektorn tar vid organiseringen av undervisningen tillvara personalens kompetens avseende ämnesbehörighet men ser inte till att all personal får den kompetensutveckling de behöver. Undervisningen organiseras så att lärare i den mån det är möjligt undervisar i ämnen de har behörighet för, men nästan samtliga lärare undervisar i något ämne som de saknar behörighet att undervisa i. Vidare har enbart två av elva lärare speciallärarutbildning med inriktning mot intellektuell funktionsnedsättning och enbart sju av elva lärare är legitimerade.

Obehöriga lärare får stöd i planering av undervisning av behöriga lärare, och lärare som undervisar obehörigt i ämnesområden och saknar erfarenhet av sådan undervisning får handledning. Rektorn har dock, förutom försök att rekrytera behöriga lärare, i begränsad utsträckning planerat för eller genomfört insatser för att möta de behov av kompetensutveckling som personalen har. Några lärare läser in lärarlegitimation men får inget riktat stöd för att göra detta. Elevassistenterna får tillgång till kompetensutveckling, exempelvis har samtliga elevassistenter gått en utbildning i tecken som alternativ kommunikation och de har på ett systematiskt sätt tagit del av anpassade grundskolans läroplan.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver se till att all personal får den kompetensutveckling de behöver för att kunna ge alla elever ett anpassat stöd.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att en klar majoritet av lärarna är obehöriga att undervisa i skolformen och är obehöriga i ett eller flera av de ämnen som de undervisar i. Vidare har rektorn vidtagit få åtgärder för att öka personalens behörighet för skolformen och i ämnesundervisningen.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn, med stöd av huvudmannen, skapar en plan för samt ser över förutsättningarna för behörighetsgivande utbildning eller andra kompetensutvecklande insatser för obehöriga lärare som ger motsvarande kompetens samt att fortsätta söka efter personal som har den behörighet som krävs för att undervisa i anpassade grundskolan.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 §, 11 kap. 2, 6 och 11 §§ skollagen.

5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185).

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar och 3. Kursplaner.

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att utvecklas så långt som möjligt, men utvecklingsområden finns.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare, elevhälsa, elever, inkommen dokumentation samt lektionsobservationer.

Struktur

Undervisningen har en tydlig struktur som är välbekant för eleverna och syftet med olika arbetsmoment är i huvudsak tydligt för eleverna. Strukturen hjälper eleverna att förstå vad som skall göras under dagen och under lektioner och strukturen tillämpas av majoriteten av lärare så att det blir förutsägbart. Exempelvis följer skoldagarna en tydlig och återkommande struktur med en inledande beskrivning av dagens aktiviteter och lektioner, med hjälp av bildstöd och konkret material. Lektionerna börjar med någon form av gemensam uppstart som beskriver "vad" eleverna ska göra, och "hur", och undervisningen görs begriplig och meningsfull genom att läraren besvarar frågan "varför". Syftet med lektioner och arbetsmoment förklaras med hänvisning till elevernas vardag eller framtida liv, eller med hänvisning till att elever i grundskolan läser samma sak som de själva. Lektionsavsluten tydliggörs för eleverna med hjälp av exempelvis en timer som räknar ned återstående tid av ett moment eller lektionen som helhet. Vidare möjliggör lärarna för eleverna att samarbeta och lära tillsammans. Klassrumsmöbleringen möjliggör både enskilt arbete och arbete i grupp, och på lektionerna varvas dessa arbetssätt. Exempelvis hålls genomgångar eller tävlingsmoment i grupp, och lärare och assistenter arbetar för att alla elever ska kunna arbeta tillsammans. Elever har också möjlighet att läsa i en samarbetsklass om interaktionen fungerar mindre bra i den egna klassen.

Variation och stimulans

Undervisningen består av olika typer av uppgifter och aktiviteter så att det blir en variation som stimulerar elevernas lust att lära. Lärarna arbetar relationsskapande för att göra undervisningen begriplig och meningsfull

utifrån elevernas intressen. Det pågår ett utvecklingsarbete på skolenheten för att konkretisera undervisningen för eleverna med både praktiska material och med bilder. Eleverna får återkommande tillfällen till repetition för att befästa sina kunskaper. Eleverna får även i viss utsträckning möjlighet att känna igen innehållet i undervisningen genom ämnesövergripande arbetssätt, exempelvis genom att ämnena matematik och bild kopplas ihop arbetet med geometriska figurer.

Lärarna ger ett aktivt lärarstöd så att eleverna förstår vad de ska göra och kommer igång med sitt skolarbete och använder hjälpmedel i den omfattning eleverna har behov av. Lärarna ger elever instruktioner både enskilt och i grupp och förklarar uppgifter och lektionsinnehåll på olika sätt för eleverna så att de ska förstå vad de ska göra. De flesta lärare och elevassistenter diskuterar också återkommande hur en balans mellan stöd och självständigt lärande kan nås, och elevassistenterna har i uppdrag att fånga elevernas lärande även utanför klassrumssituationen. Lärare använder sig av individanpassade hjälpmedel så som bilder, mikrofonutrustning, timer, pratknappar och skärmar som stöd i kommunikationen för att möjliggöra för eleverna att ta till sig lektionens innehåll.

Lärarna skapar delvis en balans mellan förutsägbarhet och utmaningar genom att inom ramen för det välkända, lägga till utmaningar i den omfattning och takt som är lagom för elevgruppen och de enskilda eleverna, men det sker inte i alla ämnen. Lärarna har i uppdrag av rektorn att anpassa undervisningen och uppgifter efter tester av elevernas förkunskaper, och stämmer av elevernas förkunskaper under lektionerna exempelvis när ett nytt område introduceras. Lärare får vid behov också stöd av specialpedagogen för att anpassa undervisningen utifrån elevernas kunskapsnivå. Dock förekommer i vissa ämnen och ämnesområden att eleverna får uppgifter med samma svårighetsgrad trots olika förkunskaper, eller att undervisningen läggs på en för hög nivå utifrån elevernas förkunskaper.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärare i samtliga ämnen och ämnesområden behöver, under ledning av rektorn, utforma undervisningen så att den ligger på en för eleverna anpassad och lämplig nivå som möjliggör för eleverna att utvecklas så långt som möjligt.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att även om det sker ett aktivt arbete för att anpassa undervisningen utifrån elevernas kunskapsnivå anpassar inte alla lärare undervisningen så att den utmanar eleverna utifrån deras förutsättningar och behov. Det finns därmed en risk både för att elever inte kan tillgodogöra sig undervisningen och att elever inte får tillräckliga utmaningar så att de kan utvecklas så långt som möjligt efter sina förutsättningar.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn inleder arbetet med att inventera vilka goda exempel det finns på hur olika lärare utformar undervisningen så att den både stödjer och stimulerar alla elever. Rektorn kan sedan exempelvis organisera lärarnas gemensamma lärande så att de får ta del av varandras metoder och eventuellt även auskultera på varandras lektioner. Det är viktigt att alla lärare får ta del av och utveckla metoder och sätt att anpassa undervisningen som de sedan provar och utvärderar. En anpassad undervisning omfattar såväl arbetssätt som innehåll och material som möter eleverna där de befinner sig i kunskapsutvecklingen men samtidigt utmanar dem att utvecklas vidare.

Social gemenskap, aktivt deltagande och trygghet

Författningsstöd

1 kap. 4–5 och 10 §§, 3 kap. 2 §, 5 kap. 3 §, 6 kap. 6–8 §§ och 11 kap. 2 § skollagen.

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden, 2.3 Ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i flera delar för att eleverna ska delta i samhällslivet och uppleva trygghet, men utvecklingsområden finns.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare, elevhälsa, elever samt inkommen dokumentation.

Deltagande i samhällsliv

Personalen bedriver ett planerat arbete som ger eleverna flera möjligheter att förbereda sig för att kunna delta i samhällslivet som aktiva medborgare. Studie- och yrkesvägledaren bidrar med kompetens i de delarna som rör arbetslivsorientering och gymnasieval och det finns åldersanpassade studie- och yrkesvägledningsplaner för elever som läser ämnen och ämnesområden. Arbetet är utförligt när det gäller att eleverna ska orientera sig i ett framtida arbetsliv liksom att lära känna sina styrkor och svagheter,

och samtliga elever gör praktik på gymnasieskola. Orientering i yrken, framtida studier och besök behandlas också i den ordinarie undervisningen med exempelvis projektarbeten om entreprenörskap. Studie- och yrkesvägledaren anordnar vidare praktikplatser för eleverna i den mån det är möjligt, men får begränsat med stöd av huvudmannen på central nivå i detta arbete.

Personalen genomför även ett planerat arbete så att eleverna får konkreta erfarenheter av lokalsamhällets föreningsliv och kulturliv. Eleverna går på kulturbesök och provar på många olika fritids- och idrottsverksamheter. Vissa av eleverna involveras även i att ta kontakt och planera inför besöken. Skolan får vidare besök av en rad organisationer kopplade till kulturliv och fritidsliv, och eleverna har även besökt daglig verksamhet för att få en bild av möjliga fritidsaktiviteter. Arbetet utgår både från elevernas egna intressen och ger möjlighet till nya erfarenheter. Det har dock förekommit att besök inte har anpassats så att alla elever har möjlighet att delta. Det finns vidare ett till viss del strukturerat arbete för att eleverna ska kunna använda digitala verktyg i sitt kommande vuxenliv. Exempelvis planerar och genomför lärarna vissa aktiviteter som innefattar att använda bussappar och kontantkort, eleverna introduceras i frågor om pengar och sparande, och lärare resonerar med eleverna om hur exempelvis deras mobiler kan användas i vuxenlivet, till exempel för att skriva dagbok. Eleverna får vidare kunskap om risker och möjlighet på nätet utifrån elevgruppens särskilda utsatthet och eleverna får resonera kring frågor om källkritik och nätet. Eleverna får även möta resonemang om begränsningar i föreställningar om manligt och kvinnligt via återkommande lektioner från elevhälsan om sexualitet, samtycke och relationer.

Trygghet i sociala sammanhang

Personalen kartlägger elevernas trygghet på flera olika sätt och rektorn analyserar vilka behov som finns för att öka elevernas trygghet. Elevernas upplevelse av trygghet kartläggs genom enkäter som är riktade och anpassade till eleverna. Mentorerna låter också eleverna skriftligen och muntligen beskriva sin upplevelse av bland annat sociala relationer, trivsel och skolmiljön. Kartläggningarna har visat att matsal och omklädningsrum är riskområden när det gäller tryggheten. De har vidare visat att eleverna i huvudsak upplever sig trygga på skolan, men att det har förekommit våld och hot om våld mellan elever i anpassade grundskolan. Av den sistnämnda anledningen har rektorn initierat ett arbete för att personal och assistenter ska kunna arbeta med konflikthantering liksom att värdegrundsfrågor ska integreras både i undervisningen och i vardagliga situationer utanför undervisningen. Vidare pågår ett löpande värdegrundsarbete som också integreras i situationer utanför undervisningen.

Personalen arbetar aktivt för att skapa en trygg miljö för eleverna i undervisningen, men åtgärderna innefattar inte social gemenskap utanför den egna undervisningsgruppen. Eleverna i anpassade grundskolan har ett flertal klassöverskridande aktiviteter där både elever som läser ämnen och ämnesområden möts som utvecklar deras sociala förmåga. Vissa elever möter även andra elever över klassgränserna genom undervisning i samarbetsklasser. Det varierar dock i vilken grad elever utmanas i att ta kontakt och interagera med andra elever, särskilt utanför skolformen. Till exempel äter eleverna vid en annan tid och sal än eleverna på grundskolan på grund av att det tidigare har förekommit att elever i anpassade grundskolan har blivit kränkta och fotograferade i matsalen. För närvarande förekommer inget aktivt arbete för att eleverna ska få kontakt med elever i grundskolan förutom vid de gemensamma skolavslutningarna, och samarbetet mellan rektorerna i de båda skolformerna är begränsat.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver tillsammans med personalen utforma verksamheten så att eleverna får möjlighet till social gemenskap utanför den egna undervisningsgruppen.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att trygghetsarbetet är begränsat till elevernas undervisningsgrupp. De åtgärder som har vidtagits av rektorn för att öka elevernas trygghet omfattar inte elevernas hela skoltillvaro och eleverna har en begränsad möjlighet till social gemenskap utanför den egna undervisningsgruppen. Det riskerar att leda till att eleverna inte får träna på sociala färdigheter som de behöver för olika typer av sociala sammanhang i sitt framtida vuxenliv.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att börja med att kartlägga elevernas trygghet i sociala sammanhang i sin skoltillvaro som helhet. I detta ingår att rektorn även kartlägger vilka hinder det finns för eleverna att delta i sociala sammanhang utanför den egna gruppen, analyserar underlaget tillsammans med lärare och elevhälsa, och utifrån det sätter in åtgärder och organiserar så att eleverna får möjlighet till social gemenskap utanför den egna undervisningsgruppen. Det kan också vara viktigt att skapa former för samverkan med grundskolan i trygghetsarbetet. I det arbetet kan huvudmannen vara ett stöd. Att utveckla detta arbete ger eleverna ytterligare möjligheter att utveckla förmågan liksom tillit till den egna förmågan att samspela med andra människor.

Bedömning och betyg

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 2 kap. 9 och 10 §§, 3 kap. 3, 5 och 7 §§ och 11 kap. 2, 5, 11, 15–17, 19–23 §§ skollagen.

10 kap. 11 § skolförordningen.

Lgr22, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, 2.2 Kunskaper 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.4 Skola och hem, 2.7 Bedömning och betyg och 2.8 Rektorns ansvar och 3. Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan bedriver i flera delar ett kontinuerligt bedömningsarbete i syfte att stärka elevernas kunskapsutveckling och höja lärarnas bedömarkompetens.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare och elevhälsa samt inkommen dokumentation.

Fortlöpande bedömning

Flertalet lärare gör bedömningar i formativt syfte för att följa och främja elevernas kunskapsutveckling, men det varierar i vilken grad lärare anpassar undervisningen utifrån bedömningarna eller ger löpande återkoppling till eleverna. Lärarna ger eleverna möjligheter att på olika sätt och i olika situationer visa sina kunskaper, med stöd av elevassistenterna. De kartlägger elevernas förkunskaper regelbundet genom bland annat tester och utifrån detta skapar lärarna en lektionsplanering som innehåller utmaningar för eleverna på olika nivå. Elevernas kunskaper uppdateras i det digitala systemet inför utvecklingssamtal och inför betygssättning. Det saknas dock – förutom i ämnesområden – ett gemensamt system på skolenheten för dokumentation av elevernas progression. Vidare är andelen högre betyg betydligt fler i årskurs 9 än årskurs 7 och 8, och det finns inga tydliga förklaringar till dessa skillnader i bedömning mer än att eleverna är tryggare och mer etablerade i sina klasser i årskurs 9. Vissa lärare på skolenheten ger eleverna en systematisk och fortlöpande återkoppling om deras progression genom att med olika metoder synliggöra vad de klarar av jämfört med tidigare samt anpassar undervisningen utifrån detta. I andra fall anpassas undervisningen inte i samma utsträckning till eleverna utifrån löpande bedömning, och det förekommer att elever får sin huvudsakliga återkoppling vid utvecklingssamtalen.

Lärarnas samverkan i bedömningsarbetet

Det finns till viss del en strukturerad samverkan kring bedömningsfrågor, men samtliga lärare och elevassistenter har inte möjlighet att delta i sådan samverkan. Bedömningsfrågor diskuteras inför betygssättning vid terminsslut och där deltar samtliga lärare. I de mer principiella ämnesdiskussionerna om betyg och bedömning som förs i skolans lärarlagsmöten har dock lärare i praktisk-estetiska ämnen inte alltid möjlighet att delta. De lärarnas samverkan med elevassistenterna i syfte att bedöma elevernas kunskaper är också mer sporadisk, och sker till övervägande del inför betygssättning vid terminsslut. Vidare använder inte samtliga lärare bedömningsstöden i svenska och matematik för anpassade grundskolan som ett stöd i sin bedömning av eleverna. Obehöriga lärare får visserligen stöd i bedömning och undervisningsplanering av behörig kollega eller specialpedagog, men det finns lärare som inte har någon ämneskollega på skolenheten att diskutera bedömningsfrågor med. Lärare som undervisar i ämnesområden samverkar visserligen med lärare på rektorns andra skola i frågor som rör undervisningen, men samverkan sker i begränsad utsträckning om bedömningsfrågor.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver skapa förutsättningar för att samtliga lärare ska kunna delta i kollegial samverkan kring de olika delarna i bedömningsarbetet.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att det visserligen finns strukturer för samverkan om bedömningsfrågor på skolenheten, men att alla lärare inte ges förutsättningar att samverka med andra lärare i bedömningsarbetet. Det medför att vissa lärare arbetar enskilt eller enbart sporadiskt tillsammans med andra lärare och elevassistenter med bedömning och betygssättning, vilket riskerar medföra att lärarna inte utvecklar arbetet med att bedöma elevernas kunskaper på ett likvärdigt och rättssäkert sätt.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn utvecklar förutsättningarna för samtliga lärare att regelbundet kunna samverka kring bedömning av elevernas kunskaper liksom tolkning av styrdokument och värdeorden i betygskriterierna. Detta kan även innefatta strukturerad samverkan med lärare på andra skolenheter.

Huvudmannens styrning och stöd

Författningsstöd

1 kap. 4 och 9–10 §§, 2 kap. 8–8 a, 11–13, 18, 25, 29 (undantag finns i 2 kap. 11 §§ Förordning [2011:326] om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare) och 34–36 §§, 4 kap. 3 och 8 §§ och 11 kap. 2 och 5 §§ skollagen.

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, - Skolans uppdrag och - Varje skolas utveckling, 2.2 Kunskaper, 2.5 Övergång och samverkan, 2.6 Skolan och omvärlden och 2.8 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen stödjer i flera delar skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med huvudmannens representant, rektorn samt inkommen dokumentation

Självständig aktör, långsiktighet och systematik

Huvudmannen gör vissa självständiga bedömningar av kvaliteten i verksamheten och om syftet med utbildningen uppfylls, men följer i begränsad utsträckning upp elevernas progression. Huvudmannen följer upp och analyserar anmälda kränkningar, inkomna klagomål, psykosocial situation för eleverna, frånvaro och antal åtgärdsprogram på skolenheten och har en bild av mönster i dessa. Huvudmannen följer huvudsakligen upp elevernas kunskapsutveckling genom elevernas betyg och har få andra möjligheter att göra detta förutom via muntlig återkoppling av elevernas förväntade resultat. Huvudmannen tar dock del av rektorns beskrivning av verksamheten och ställer kritiska frågor kring denna. De utvecklingsinsatser som huvudmannen initierat har tillkommit i dialog med rektorerna i anpassade grundskolan, så som att arbeta med elevassistenternas möjlighet att fånga elevernas kunskaper i situationer utanför klassrummet. Även om behoven har inventerats och diskuterats på huvudmannanivå finns det inte någon långsiktig strategi för att öka andelen lärare med legitimation och behörighet att undervisa i anpassade grundskolan trots att sådan kompetens till stora delar saknas på skolenheten. Förutom stöd vid rekrytering av lärare är stödet till rektorn i denna fråga begränsat.

Huvudmannen fångar upp behov från verksamheten och fördelar resurser vid behov samt får kännedom om den fysiska lärmiljön på skolan genom återkoppling från rektorn. Det finns en elevhälsa som arbetar på olika sätt för att möta elevernas behov i undervisningen och en studie- och yrkesvägledare som arbetar aktivt för att vägleda eleverna inför kommande studier och yrkesliv. Huvudmannen bidrar med olika funktioner så som en

samordnare för IKT som bidrar med fortbildning om olika kommunikationsverktyg. Huvudmannen följer upp om de förutsättningar verksamheten har i form av lärverktyg, hjälpmedel eller lokaler är ändamålsenliga och tillräckliga i dialog med rektorn.

Behovsanpassat stöd till rektor och skolenhet

Huvudmannen ger rektorn ett stöd som till stora delar grundar sig i identifierade behov, men stödet innefattar inte kompetensutveckling rörande anpassade grundskolan. Rektor och huvudmannen har dialog en gång i veckan och huvudmannen gör verksamhetsbesök under läsåret. Vidare ingår rektorn i en rektorsgrupp tillsammans med övriga rektorer inom anpassad grundskola, där de regelbundet samverkar kring skolfrågor och systematiskt kvalitetsarbete och skolutveckling. Huvudmannen bistår rektorn i det systematiska kvalitetsarbetet genom att diskutera verksamheten med rektorn, och stödjer rektorn med att sammanställa information om uppgifter så som kränkingsanmälningar och frånvaro. Rektor erbjuds kompetensutveckling i sin roll utifrån en individuell utvecklingsplan, exempelvis rörande pedagogiskt ledarskap, men har hittills inte genomgått riktad kompetensutveckling mot anpassad skola. Rektor får dock information från huvudmannen om aktuella frågor i skolformen och ges stöd i rektorsgruppen samt av biträdande rektor.

Huvudmannen bistår skolenheten till viss del med att samverka med andra skolformer eller med att gynna kontakter med omgivande samhälle, men huvudmannens stöd för att eleverna ska kunna ta del av erfarenheter från arbetslivet är mer begränsat. Huvudmannen gör insatser för att underlätta skolenhetens kontakter med det omgivande samhället genom att förmedla kontakter med fritids- och kulturliv i huvudmannens organisation. Dock är inte anpassade grundskolan inbjuden till att delta i ett flertal av kommunens satsningar, inklusive arbetsmarknadsdagar och är inte del av kommunens prao-organisation. Även om huvudmannen har skapat studie- och yrkesvägledningsplaner för elever i anpassade grundskolan får skolenhetens studie- och yrkesvägledare inte något centralt stöd i att ordna platser för praktik.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Huvudmannen behöver utveckla sitt arbete med att följa upp elevernas kunskapsutveckling på aggregerad nivå samt skolenhetens förutsättningar att bedriva utbildningen för att få ett bredare underlag för beslut om vilka insatser huvudmannen behöver genomföra och vilket stöd som rektor behöver.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att huvudmannen förvisso tar del av rektorns beskrivning av den anpassade grundskolans arbete och i vissa delar gör en egen analys, men underlaget är begränsat avseende elevernas kunskapsutveckling på aggregerad nivå och när det gäller skolenhetens förutsättningar att bedriva utbildningen. Genom att skaffa sig en bättre bild av den anpassade grundskolans måluppfyllelse kan huvudmannen också ta ett tydligare ansvar för att eleverna är rustade för att bli aktiva samhällsmedborgare.

Skolinspektionen rekommenderar därför att huvudmannen samlar in ett bredare underlag för att bedöma elevernas kunskapsutveckling på en aggregerad nivå, liksom att följa upp skolenhetens behov av stöd i kontakter med arbetslivet. Vidare är det viktigt att huvudmannen utifrån sin kunskap om behoven på skolenheten ger förutsättningar för lärare att bredda och fördjupa sin kompetens samt tillsammans med rektorn utvecklar strategier för att öka andelen lärare med legitimation och behörighet att undervisa i anpassade grundskolan.

På Skolinspektionens vägnar

X Mats Pellbring

Föredragande

Signerat av: Mats Pellbring

X Anders Berggren

Beslutsfattare

Signerat av: Anders Berggren

I handläggningen av ärendet har även utredaren Ingela Åkerman Jansson medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Sex lektionsobservationer.
- Två gruppintervjuer med elever.
- En gruppintervju med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektorn.
- En intervju med representant för huvudmannen.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan, dels fyra avidentifierade individuella utvecklingsplaner och dels den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll och har därmed fått möjlighet att yttra sig över innehållet.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter.

Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden, respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder och styr rektorn skolans utveckling och skapar en ändamålsenlig organisation? Inom detta område granskas hur rektorn arbetar med uppföljning, analys och förbättringsåtgärder och hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att utvecklas så långt som möjligt? I detta område granskas om undervisningen är varierad och stimulerande samt om den är strukturerad.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan för att eleverna ska delta i samhällslivet och uppleva trygghet? I detta område granskas hur skolan arbetar med social delaktighet och att skapa trygghet.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning bedrivs ett regelbundet och systematiskt arbete med att bedöma, analysera och dokumentera elevernas kunskaper i syfte att stärka elevernas kunskapsutveckling? I detta område granskas hur skolan arbetar med fortlöpande bedömning och samverkan i bedömningsarbetet.

Bedömningsområde 5: I vilken utsträckning stödjer huvudmannen skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning? I detta område granskas huvudmannen som självständig aktör, om det sker ett långsiktigt och systematiskt utvecklingsarbete, huvudmannens behovsanpassade stöd till rektor och om det sker en samverkan mellan skolformer och det omgivande samhället.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten den 1-2 april 2025. Intervjun med representant för huvudmannen genomfördes via videolänk den 7 april och en kompletterande intervju med specialpedagogen genomfördes via videolänk den 9 april. Besöket genomfördes av utredarna Mats Pellbring och Ingela Åkerman Jansson. Ekholmsskolan anpassad grundskola är en kommunal skola belägen i Linköpings kommun, med Linköpings kommun som huvudman. Skolan har elever i årskurserna 7-9. Vid granskningstillfället går cirka 50 elever i årskurs 7-9. Skolan leds av en rektor.